

ΠΟΥ ΠΗΓΑΙΝΕΙ Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ;

GIORGIO AGAMBEN ALAIN BADIOU
JEAN-LUC NANCY JACQUES RANCIÈRE
DANIEL BENSAÏD KRISTIN ROSS
WENDY BROWN SLAVOJ ŽIŽEK

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

N. ΚΑΤΣΟΓΙΑΝΝΗ • Φ. ΜΑΡΑΒΕΛΙΑΣ • Φ. ΣΙΑΤΙΤΣΑΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΔΗΜΗΤΡΙΣ ΒΕΡΓΕΤΗΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

Θέση υπογραφής δικαιούχου δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας,
εφόσον η υπογραφή προβλέπεται από τη σύμβαση.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής άδειας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Θεωρητικές Επιστήμες

Σειρά: *αληθεια*

Διεύθυνση σειράς: Δημήτρης Βεργέτης

Giorgio Agamben, Alain Badiou, Daniel Bensaïd, Wendy Brown,

Jan-Luc Nancy, Jacques Rancière, Kristin Ross, Slavoj Žižek,

Πού πηγαίνει η δημοκρατία;

Τίτλος πρωτοτύπου: *Démocratie, dans quel état?*

Μετάφραση: Νατάσα Κατσογιάννη, Φρίζος Μαραβέλιας, Φώτης Σιατίτσας

Επιμέλεια-διορθώσεις: Στέλλα Τσάλα

Σελιδοποίηση: Παναγιώτης Βογιατζάκης

Φίλμ, ηλεκτρονικό μοντάζ: Μαρία Ποινιού-Ρένεση

Copyright© La Fabrique éditions, 2009

Copyright© για την ελληνική γλώσσα, Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ

(Εκδόσεις Πατάκη), 2009

Πρώτη έκδοση στη γαλλική γλώσσα από τις εκδόσεις La Fabrique,

Παρίσι, 2009

Πρώτη έκδοση στην ελληνική γλώσσα από τις Εκδόσεις Πατάκη,

Αθήνα, Δεκέμβριος 2013

KET 6805 ΚΕΠ 1010/13

ISBN 978-960-16-5114-9

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

ΠΑΚΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.36.50.000,

210.52.05.600, 801.100.2665, ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ, ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ΚΟΡΥΤΕΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ - ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ).

570 09 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	9
Giorgio Agamben: Εισαγωγικό σημείωμα πάνω στην έννοια της δημοκρατίας	11
Alain Badiou: Το δημοκρατικό έμβλημα	19
Daniel Bensaïd: Το διαρκές σκάνδαλο	35
Wendy Brown: Τώρα είμαστε όλοι δημοκράτες	83
Jean-Luc Nancy: Πεπερασμένη και άπειρη δημοκρατία	109
Jacques Rancière: Οι δημοκρατίες ενάντια στη δημοκρατία	135
Kristin Ross: Δημοκρατία προς πώληση	145
Slavoj Žižek: Από τη δημοκρατία στη θεϊκή βία	177

Εισαγωγή

Στη δεκαετία του '20 Η σουρρεαλιστική επανάσταση πρότεινε σε πολλά τεύχη της έρευνες επί θεμάτων κοινό σημείο των οποίων ήταν ότι φαινόταν αδύνατο να ειπωθεί οτιδήποτε καινούριο σχετικά μ' αυτά — ο έρωτας, η αυτοκτονία, το σύμφωνο με τον διάβολο. Ωστόσο, οι απαντήσεις του Αρτώ, του Κρεβέλ, του Ναβίλ, του Ερνστ, του Μπουνιουέλ έριχαν σ' αυτά τα θέματα διασταυρούμενες δέσμες φωτός που εξακολουθούν να μας εκπλήσσουν, σχεδόν έναν αιώνα αργότερα. Το παρόν βιβλίο δρομολογήθηκε με βάση αυτό το μοντέλο, με ένα ερώτημα διατυπωμένο ως εξής:

Γύρω από τη λέξη «δημοκρατία» φαίνεται να οργανώνεται σήμερα μια ιδιαίτερα εκτεταμένη συναίνεση. Βέβαια, η σημασία ή οι σημασίες αυτής της λέξης γίνονται αντικείμενο οξύτατων συζητήσεων. Αλλά στον «κόσμο» όπου ζούμε είναι γενικά αποδεκτό να της αποδίδουμε θετική αξία. Εξ ου και η ερώτησή μας: έχει για σας νόημα το να χαρακτηρίσετε τον εαυτό σας

«δημοκρατία»; Εάν όχι, γιατί; Και εάν ναι, σύμφωνα με ποια ερμηνεία της λέξης;

Ορισμένοι από τους φιλοσόφους που ρωτήθηκαν είναι συγγραφείς και φίλοι των εκδόσεων La Fabrique. Οι υπόλοιποι μας είναι γνωστοί αποκλειστικά μέσω των έργων τους, τα οποία μας έκαναν να πιστεύουμε ότι οι συγγραφείς τους είχαν για τη δημοκρατία ιδέες που βρίσκονται σε ασυμφωνία με τον συνήθη λόγο. Οι απαντήσεις τους είναι διαφορετικές και ενίοτε αντιθετικές, κάτι που ήταν προβλέψιμο και ευκαταίο. Στο βιβλίο αυτό δε θα βρείτε κάποιον ορισμό της δημοκρατίας, ούτε οδηγίες χρήσης, πόσο μάλλον, ακόμη λιγότερο, κάποια ετυμολογία υπέρ ή κατά. Προκύπτει απλώς ότι η λέξη δεν είναι προς εγκατάλειψη, γιατί χρησιμεύει ως άξονας γύρω από τον οποίο περιστρέφονται οι πλέον ουσιώδεις διαμάχες για την πολιτική.

Μπερλουσκόνι και Μπους, Ντερριντά και Μπαλιμπάρ, ευρωπαϊκά κομμουνιστικά κόμματα και Χαμάς – όλοι σήμερα είμαστε δημοκράτες. Τι έχει απομείνει όμως στην έννοια της δημοκρατίας;

Wendy Brown

Η λέξη «δημοκρατία» φαίνεται σήμερα να γνωρίζει μια εκτεταμένη συναίνεση. Ωστόσο, η σημασία, ή οι σημασίες, αυτής της λέξης προκαλούν διαμάχες. Στο βιβλίο αυτό, οκτώ κορυφαίοι στοχαστές της εποχής μας επιχειρούν να οριοθετήσουν τις θεμελιώδεις πολιτικές και φιλοσοφικές παραμέτρους που προσδιορίζουν την έννοια της δημοκρατίας, ξεκινώντας από το εξής ερώτημα: χαρακτηρίζετε τον εαυτό σας «δημοκράτη»; Εάν όχι, γιατί; Και εάν ναι, σύμφωνα με ποια ερμηνεία, με ποιο περιεχόμενο της λέξης;

Στο βιβλίο αυτό δεν θα βρούμε ούτε τον ορισμό της δημοκρατίας ούτε οδηγίες χρήσεως ούτε, ακόμη περισσότερο, μια ετυμολογία υπέρ ή κατά της δημοκρατίας. Ο κοινός παρονομαστής της σκέψης των οκτώ φιλοσόφων είναι ότι η δημοκρατία δεν περιορίζεται στις κάλπες. Οι απόψεις τους είναι σαφείς, διαφορετικές μεταξύ τους, ακόμη και αντικρουόμενες: αυτή η λέξη, όσο ταλαιπωρημένη κι αν θεωρείται, δεν μπορεί να εγκαταλειφθεί – είναι ο άξονας γύρω από τον οποίο, από την εποχή του Πλάτωνα έως σήμερα, στρέφεται ο πολιτικός διάλογος και η στρατηγική βελτίωσης της ζωής που επιχειρεί ο κόσμος.

ISBN 978-960-16-5114-9

Βοηθ. κωδ. μηχ/σης 9114

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ
www.patakis.gr

